

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 09:40:07 11.04.2023

Назва файлу з підписом: Відгук Титаренко В.П..pdf
Розмір файлу з підписом: 1.7 МБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Відгук Титаренко В.П..pdf
Розмір файлу без підпису: 1.7 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ТИТАРЕНКО ВАЛЕНТИНА ПЕТРІВНА
П.І.Б.: ТИТАРЕНКО ВАЛЕНТИНА ПЕТРІВНА
Країна: Україна
РНОКПП: 1786205249
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 09:40:09
11.04.2023
Сертифікат виданий: АЦСК АТ КБ «ПРИВАТБАНК»
Серійний номер: 248197DDFAB977E504000000822FD60053901004
Алгоритм підпису: ДСТУ-4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підпис PDF-файла (PAdES)
Формат підпису: З позначкою часу від ЕП (PAdES-B-T)
Сертифікат: Кваліфікований

ВІДГУК

офіційного опонента доктора педагогічних наук професора Титаренко Валентини Петрівни на дисертаційну роботу Роїк Юлії Віталіївни «Підготовка майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність теми дослідження. Процеси глобалізації створюють принципово нову політичну, суспільно-економічну та соціально-культурну реальність, яка помітно торкається і освітнього простору. Це передовсім виявляється у вимогах роботодавців до майбутніх фахівців, зокрема і художників декоративно-прикладного мистецтва. Також, враховуючи нормативно-правові та законодавчі документи, головним у розвитку мистецької освіти є модернізація та українізація. Майбутній художник декоративно-прикладного мистецтва повинен професійно поєднувати традиції з сучасними технологіями. Тож, погоджуємось з дисертанткою, що зміст вищої освіти загалом, та мистецької освіти зокрема, потребує змін та оновлення. Вдосконалення потребує і професійна підготовка майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва, зокрема художників-керамістів.

Нині одним із пріоритетних шляхів покращення такої підготовки є впровадження етнодизайну кераміки у навчальний процес мистецьких закладів вищої освіти. Головна мета та завдання етнодизайну кераміки – це освоєння художниками-керамістами народних традицій, їх правильна інтерпретація. Етнодизайн кераміки здатний посилювати національну самоідентичність, формувати особливий стиль творчого мислення молодого покоління художників декоративно-прикладного мистецтва, що є необхідною передумовою їхнього художньо-культурного і професійного розвитку.

Окрім зазначеного вище, про значущість та актуальність дисертаційної роботи Роїк Ю. В. свідчить те, що вона виконана відповідно до тематичного плану наукових досліджень Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва та дизайну імені Михайла Бойчука, зокрема, тема дисертації узгоджена із загальною проблематикою дослідження кафедри теоретичних дисциплін та професійної освіти «Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності з етнодизайну у студентів закладів вищої мистецької освіти» (державний реєстраційний номер РК № 0119U001091) та недостатнє дослідження науковцями формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у педагогічній науці.

Тож, тема дисертаційної роботи Ю. В. Роїк, що присвячена розв'язанню проблеми професійної підготовки майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності є актуальною, як у теоретичному, так і практичному аспектах.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Ознайомлення зі змістом дисертації Ю. В. Роїк дає змогу констатувати, що науковий апарат, який було обрано здобувачкою вказує на ґрунтовність дисертаційної роботи; сформульовані у дисертації Ю. В. Роїк наукові положення, результати дослідження та висновки є послідовними, змістовними, логічними і цілком аргументованими. Переконаливим та змістовним є обґрунтування теми, обраної дисертанткою для дослідження. Низка поставлених завдань розкриває зміст теми та реалізації поставленої мети (С. 23 дисертації).

Достовірність наукових положень, переконливість висновків, що було сформульовано дисертанткою, обумовлені чіткою логікою викладання матеріалу, різноманітністю та глибиною опрацювання використаних джерел (179 найменувань). Також, свідченням високого рівня опрацювання матеріалу є наявність зарубіжних видань, що були включені до джерельної бази дослідження (13 найменувань).

Достовірність висновків і новизна та практичне значення отриманих результатів. Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи та анотації дозволило у сформульованих Ю. В. Роїк положеннях виокремити елементи наукової новизни та практичне значення роботи, що відображають належний науковий рівень дисертантки. Наукова новизна і теоретичне значення дослідження Ю. В. Роїк полягає у тому, що вперше: здійснено системний аналіз теорії і практики професійної підготовки майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності; уточнено сутність ключових понять і категорій дослідження («етнодизайн», «етнодизайн кераміки», «готовність майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності» та ін.); визначено структуру, критерії та показники готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки; спроектовано структурно-функціональну модель формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності та обґрунтовано педагогічні умови і дидактичні засоби її ефективної реалізації; створено авторський навчально-методичний комплекс (робоча навчальна програма, навчально-методичний посібник «Регіональні особливості гончарних осередків України», короткий термінологічний словник «Підготовка майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до

застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності», система творчих завдань для самостійної роботи студентів, критерії оцінювання дизайн-проектів керамічних виробів та ін.), призначений для вдосконалення професійної підготовки і, відповідно, формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності.

Повнота викладу основних результатів дослідження в опублікованих працях. Основні положення та результати дисертаційної роботи викладені у 16 публікаціях автора, з яких: 4 статей у фахових наукових виданнях, 1 – міжнародній колективній монографії, 4 статті, що додатково відображають наукові результати дослідження, 7 тез доповідей у матеріалах конференцій. Положення першого розділу дисертації викладено у 9 публікаціях автора, другого розділу – у 6, третього розділу – у 2 публікаціях.

Оцінка змісту дисертації та її завершеність. Дисертаційна робота Роїк Ю. В. має чітко окреслений критеріальний апарат, класичну структуру: складається зі вступу, трьох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (179 найменування, з них 13 – іноземною мовою), 17 додатків (на 69 сторінках). Загальний обсяг дисертації складає 246 сторінок друкованого тексту, основний зміст викладено на 177 сторінках. Зміст розділів і підрозділів відповідає назві структурних компонентів роботи та заявленій темі.

Зазначимо, що у Вступі дисертанткою обґрунтовано актуальність дослідження; зв'язок роботи з науковими програмами та темами; визначені мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження; окреслено комплекс методів дослідження; розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів; представлено відомості про апробацію результатів дослідження, публікації, структуру і обсяг дисертації.

Перший розділ дисертаційної роботи «Теоретичні засади професійної підготовки художників декоративно-прикладного мистецтва у мистецьких закладах освіти» присвячений ґрунтовному аналізу педагогічної, філософської, мистецтвознавчої, технологічної літератури з професійної підготовки художників ДПМ у профільних закладах фахової (передвищої) та вищої освіти; здійснено уточнення сутності основних понять дослідження, зокрема подано авторське бачення терміносполуки «етнодизайн кераміки»; проаналізовано стан розробленості проблеми професійної підготовки художників-керамістів у теорії й освітній практиці; розкрито історичні аспекти становлення і розвитку гончарного шкільництва в Україні та сучасний стан професійної підготовки художників декоративно-прикладного мистецтва у вітчизняних мистецьких закладах фахової (передвищої) та вищої освіти, особливості мистецько-педагогічної діяльності відомих вітчизняних художників-керамістів.

Цей матеріал дисертації засвідчив, що автором виконано значний обсяг пошукової та аналітичної роботи, у результаті чого отримано бачення генези становлення й розвитку етнодизайну кераміки.

У другому розділі дисертаційної роботи «Методичні засади формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності» авторка формує основні компетентності кераміста для застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності; визначає структуру готовності майбутніх художників ДПМ до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності. В даному розділі Ю. В. Роїк розробила критерії готовності майбутніх художників ДПМ до застосування етнодизайну кераміки (ціннісно-мотиваційний, інтеграційний і діяльнісно-презентаційний) та показники їх прояву, визначила рівні досліджуваної готовності (низький (критичний), базовий (репродуктивний), достатній (пошуковий), високий (креативний)) (С. 105-107 дисертації), виокремила найефективніші педагогічні умови формування досліджуваної готовності (С.110 дисертації).

Важливо зазначити, що дисертантка розробила і зуміла представити достатньо ґрунтовну характеристику структурно-функціональної моделі формування готовності майбутніх художників ДПМ до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності, зокрема її цільового, організаційно-методичного, змістового та результативно-оцінювального блоків.

У третьому розділі «Експериментальне дослідження готовності художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності» Ю. В. Роїк детально представила організацію експериментальної роботи та її результати. Графічно та за допомогою таблиць визначила динаміку формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності, що має очевидні відмінності в експериментальній і контрольній групах. У даному параграфі дисертанткою представлено результати кількісного та якісного аналізу впровадження розробленої структурно-функціональної моделі, а також педагогічних умов, традиційних й інноваційних організаційних форм, методів і засобів професійного навчання, змісту авторського комплексу з етнодизайну кераміки.

Результати аналізу тексту дисертації дають право стверджувати, що вона є завершеним цілісним дослідженням, логічно структурована, переконлива за змістом, результативна за висновками. Кожен з розділів роботи спрямований на реалізацію завдань, які визначені у вступі. Розміщені у додатках матеріали розширюють та унаочнюють зміст дисертації, сприяючи повноті її сприйняття.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.
Загалом позитивно оцінюючи наукові здобутки дисертантки, вважаємо за необхідне зазначити такі дискусійні положення та побажання:

1. У теоретичному викладі проблеми доречно було б ґрунтовніше розкрити сутність поняття «компетентність з етнодизайну кераміки», яке є причетним до проблеми формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності.

2. У третьому параграфі першого розділу варто було б звернути увагу не лише на вітчизняний, а й на міжнародний досвід професійної підготовки майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва.

3. Зауважимо, що список використаних джерел дисертаційної роботи «Підготовка майбутніх художників до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності» складається з 179 найменування, з них 13 – іноземною мовою. Результати дослідження були б більш обґрунтованими і валідними, якби авторка у повній мірі використала у роботі сучасні зарубіжні джерела, які представлені у світовому освітньо-науковому просторі.

4. Позитивним аспектом вважаємо той факт, що дисертантка описала методи та форми формування готовності до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності, проте дисертаційне дослідження значно виграло б при глибшій та ґрунтовнішій їх характеристиці. Зокрема, нас зацікавив метод моделювання ситуацій професійної спрямованості (С. 110-111).

5. Ознайомившись з лекційними та практичними темами створеної дисертанткою робочої програми з Етнодизайну кераміки дійшли висновку, що дана навчальна дисципліна є інтегрованою, та комплексно поєднує у собі історію декоративно-прикладного мистецтва, технологію створення керамічних виробів з сучасними технологіями, техніками і бренд менеджментом. Постає питання чи не буде більш дієвіше започаткувати викладання різних дисциплін, а не однієї, на основі даних тем (Проектування керамічних виробів, Цифрові технології у кераміці, Самопрезентація та бренд стратегія майбутніх художників ДПМ)?

Висловлені зауваження та побажання не є принциповими і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Ю. В. Роїк.

Висновки щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.
Здійснений аналіз дисертаційної роботи дає підстави зробити висновок, що за змістом, актуальністю, науковою новизною, сукупністю отриманих результатів, достовірністю, теоретичною та практичною значущістю, повнотою висвітлення у публікаціях, дисертація Ю. В. Роїк «Підготовка майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії, є самостійним, цілісним,

завершеним науковим дослідженням актуальної наукової проблеми, відповідає «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, наказу МОН України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 р. № 40, що дає підстави для присудження Роїк Юлія Віталіївна наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Офіційний опонент

доктор педагогічних наук, професор
кафедри теорії і методики технологічної освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка

Валентина ТИТАРЕНКО

